

ג'לטין

רמ"א, יו"ד, פ"ז יא

דבר האסור בעצמו, ומעמיד, אפילו באלף לא בטיל.

ש"ת אחיעזר ח"ג, ל"ג, ה

בדבר שאלת הדר"ג אם באפשר להכשיר מין אבק חדש אשר מוצאו מעצמות יבשות אשר מערבים אותו בהרבה מיני מאכל גם מעמידים על ידו מינים שונים...

ולכאורה בעצמות יבשות אין שום חשש, דהא עצמות האיסור מצטרפים עם ההיתר לבטל האיסור כמבואר ביו"ד סי' צ"ט...

ומה שיש לחוש בזה מהעצמות שנתבטלו ובלעו מבשר נבילה כמבואר בסי' צ"ט ס"ב, ובזה הא בעינן הגעלה...

אולם נראה באופן זה שנפסד לגמרי, ע"י הסיד של מלח והפאספאר השורף ומכלה... אין בו איסור כלל... דהיכי דהוי עפר נתבטל מתורת איסור וכמבואר בתמורה ל"א דלכי גביל הוי עפרא בעלמא...

ובעיקר ההוראה הנני מסכים עם רומעכת"ר להקל בזה.

שולחן ערוך יורה דעה סימן צט, א:

חתיכת נבלה שיש בה בשר ועצמות שנפלה לקדירת היתר, עצמות האיסור מצטרפים עם ההיתר לבטל האיסור, ואצ"ל שעצמות ההיתר מצטרפין עם ההיתר, אבל המוח שבעצמות איסור מצטרף עם האיסור. וגוף הקדירה אינה מצטרפת, לא עם האיסור ולא עם ההיתר.

הגה: ויש מחמירים שלא לצרף עצמות האיסור עם ההיתר לבטל (הגהה אחת בש"ד בשם א"ז) ובמקום הפסד יש לסמוך אמקילין ומתירין, כי בן עיקר.

סעיף ב

במה דברים אמורים שעצמות האיסור מצטרפין עם ההיתר, כשנפלה חתיכת הנבלה לקדרת היתר כשהיתה חיה, אבל אם נתבשלה תחלה ואח"כ נפלה לקדירת היתר, עצמות שבה מצטרפים עם האיסור, לפי שבלעו מבשר הנבלה כשנתבשלה לבדה.

רמב"ם (מאכלות אסורות, פ"ד ה"ח):

האוכל מנבלה וטריפה, או מבהמה וחיה הטמאים מן העור ומן העצמות ומן הגידים ומן הקרנים ומן הטלפים ומן הצפרנים של עוף ממקומות שמבצבץ משם הדם כשיחתכו ומן השליא שלהן אע"פ שהוא אסור ה"ז פטור מפני שאלו אינן ראויין לאכילה ואין מצטרפין עם הבשר לכזית.

ש"ת אג"מ, יו"ד, ח"ב כ"ג

כיוון שמה שנפסל מאכילה הוא מצד הכנתם בזה לאוכל יותר טוב, הדזעלאטין לא נבטל משם אוכל, ואסור עתה כשהוא ראוי וטוב לאכילה, ויש קצת לדמות זה לפגם בתחלה וסופו להשביח שאסור כדאיתא ברמב"ם...

ש"ע, יו"ד, פ"ז, י

עור הקיבה, לפעמים מולחים אותו ומייבשין אותו, ונעשה כעץ, וממלאים אותו חלב, מותר; דמאחר שנתייבש הוי כעץ בעלמא, ואין בו לחלוחית בשר.

ש"ת אגרות משה שם:

ובדבר עורות עבודים לעשות מהם מנעלים וכל כלי עור שנתחדש שגם מזה עושים דזעלאטין, נראה דכיון דעיבוד מבטל מאוכל... יש להתיר, כיון שנעבדו למנעלים וכלים. והנני ידידו, משה פיינשטיין